

Kulatý stůl ke kvalitnímu řízení vzdělávacího systému: závěry z diskuze

V pořadí pátý tematicky zaměřený kulatý stůl k přípravě Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020 proběhl 30. května 2013, tématem bylo tentokrát kvalitní řízení vzdělávacího systému jako další z hlavních směrů připravované strategie. V úvodu prezentoval tým MŠMT svůj postoj k problematice řízení vzdělávacího systému a poté následovala strukturovaná diskuze k dílčím otázkám.

Základní otázky položené v diskusi:

- Jaké jsou základní a kritické nedostatky v současném způsobu řízení vzdělávacího systému?
- Jakou roli má zastávat ministerstvo v řízení vzdělávacího systému?
- Co je třeba změnit, abychom mohli v našem systému dosáhnout vyšší důvěry mezi klíčovými aktéry?
- Jakými způsoby lze jednotlivé aktéry systému přesvědčit o potřebě změn potřebných k posílení jeho kapacit?
- Pokud by mělo projít vymezení kompetencí v systému řízení vzdělávání nějakou úpravou, pak jakou?

Hlavní okruhy názorů:

- Z diskuze vyplynulo, že decentralizace vzdělávacího systému, k níž Česká republika směřovala od začátku 90. let, je v zásadě hodnocena jako posun správným směrem. Většina diskutujících však zároveň upozorňovala na řadu problémů souvisejících s řízením takto nastaveného systému, které fakticky posilují jeho roztržitost.
- Většina účastníků se shodla, že za jeden z **kritických nedostatků** je v současném způsobu řízení vzdělávacího systému považována **diskontinuita vzdělávací politiky, která je zčásti důsledkem celkové nestability vládnutí v ČR. S tím souvisí rovněž nízká důvěra ve schopnost MŠMT formálně přijaté strategické dokumenty skutečně implementovat.**
- Řada diskutujících upozornila na **nedostatečnou komunikaci mezi MŠMT a učiteli**; mnozí učitelé se o nových reformách dozvídají až ve chvíli jejich implementace
- Z diskuze vyplynulo také přesvědčení, že **MŠMT při tvorbě a implementaci vzdělávací politiky dostatečně nevyužívá získávaná data** o vzdělávacím systému.

- Řada účastníků upozornila na **politické tlaky ze strany zřizovatelů**, které jsou často vyvíjeny na ředitele škol
- Dle názoru mnoha diskutujících **školám chybí centrální zpětná vazba**, která by napomohla zvyšování kvality
- Z diskuze taktéž jasně vyplynulo, že **školy by měly více komunikovat s rodiči** a přistupovat k nim jako ke klientům
- Většina účastníků se shodla, že značnou **bariéru v komunikaci** mezi jednotlivými aktéry vzdělávacího systému **představuje roztržitost terminologie** týkající se vzdělávání

Další témata a názory:

Nastavení priorit

- Současnému způsobu řízení vzdělávacího systému by dle řady účastníků prospělo jasné nastavení systémových priorit a důsledná podpora jejich naplňování.

Metodická podpora škol

- Většina účastníků se shodla, že existují dvě možné cesty metodické podpory škol, a sice na jedné straně cesta, na které MŠMT přímo poskytuje v případě zájmu a potřeby školám odborné specialisty, a na druhé straně cesta, na níž MŠMT poskytuje školám pouze finanční prostředky sloužící školám k výběru a financování odborníků, které si samy vyhledají.

Administrativní zátěž

- Kritickým nedostatkem současného vzdělávacího systému je přílišné administrativní zatížení učitelů a zejména ředitelů škol, které oslabuje kapacitu pro kvalitní výuku.

Zřizovatelé škol

- Z diskuze jasně vyplynulo, že zřizovatelé mnohdy nedokáží se školami efektivně spolupracovat.
- Řada účastníků se shodla, že vlastnický vztah zřizovatelů ke školám má negativní dopady na řízení škol.